

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย

โครงการวิจัยเรื่อง ระบบติดตามและแจ้งเตือนผู้ป่วยโรคเรื้อรังกรณีเบาหวานและความดันโลหิตสูง ในพื้นที่เทศบาลเมืองเมืองแกนพัฒนา จังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมข้อมูลผู้ป่วยโรคเบาหวานและความดันโลหิตสูง ในพื้นที่เทศบาลเมืองเมืองแกนพัฒนา จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อพัฒนาระบบติดตามและแจ้งเตือนผู้ป่วยโรคเรื้อรังกรณีเบาหวานและความดันโลหิตสูง และเพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ของระบบติดตามและแจ้งเตือนผู้ป่วยโรคเรื้อรังกรณีเบาหวานและความดันโลหิตสูง ซึ่งการวิจัยครั้งนี้ได้เลือกกลุ่มชุมชนเทศบาลเมืองเมืองแกนพัฒนาเป็นต้นแบบในการดำเนินการวิจัย ในส่วนของบทที่ 5 นี้จะเป็นการสรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัย ปัญหาอุปสรรค รวมทั้งข้อเสนอแนะจากการวิจัย ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. สรุปผลการวิจัย

การพัฒนาระบบติดตามและแจ้งเตือนผู้ป่วยโรคเรื้อรังกรณีเบาหวานและความดันโลหิตสูง ในพื้นที่เทศบาลเมืองเมืองแกนพัฒนา จังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมข้อมูลผู้ป่วยโรคเบาหวานและความดันโลหิตสูง ในพื้นที่เทศบาลเมืองเมืองแกนพัฒนา จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อพัฒนาระบบติดตามและแจ้งเตือนผู้ป่วยโรคเรื้อรังกรณีเบาหวานและความดันโลหิตสูง และเพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ของระบบติดตามและแจ้งเตือนผู้ป่วยโรคเรื้อรังกรณีเบาหวานและความดันโลหิตสูง การสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการดูแลสุขภาพในพื้นที่เทศบาลเมืองเมืองแกนพัฒนา จังหวัดเชียงใหม่ จากกลุ่มตัวอย่างแบบสุ่มทั้ง 6 หมู่บ้าน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ส่วนใหญ่อยู่ในวัยผู้ใหญ่อายุ 20-60 ปี รองลงมาคือวัยสูงอายุ (อายุ 60 ปีขึ้นไป) และคนในครอบครัวมีโรคประจำตัวโรคความดันโลหิตสูงมากที่สุด รองลงมาเป็นโรคเบาหวาน และยังพบพฤติกรรมกรรมการบริโภคอาหารประเภทที่มีไขมันสูง อาหารประเภทแป้ง ย่าง ร่มควัน และมีพฤติกรรมการดื่มน้ำชา กาแฟ และน้ำอัดลมอยู่

การพัฒนาระบบติดตามและแจ้งเตือนผู้ป่วยโรคเรื้อรังกรณีเบาหวานและความดันโลหิตสูง ได้พัฒนาในรูปแบบของเว็บแอปพลิเคชัน โดยเจ้าหน้าที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (รพ.สต.) และอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) สามารถจัดการข้อมูลผู้ป่วย ข้อมูลการตรวจร่างกายผู้ป่วย คำแนะนำการดูแลสุขภาพ เกณฑ์การคัดกรองความเสี่ยงด้วยปิงปองจรรยาชีวิต 7 สี และดูข้อมูลประวัติผู้ป่วย ผลการคัดกรองกลุ่มเสี่ยง ข้อมูลการแจ้งเตือนกลุ่มเสี่ยง และรายงานแนวโน้มของผู้ป่วยที่เข้าเกณฑ์เป็นกลุ่มเสี่ยง ในส่วนของผู้ใช้ (ผู้ป่วย) สามารถสมัครสมาชิกเพื่อกรอก

ข้อมูลค่าความดันโลหิต (mm/Hg) ข้อมูลระดับน้ำตาลในเลือด (mg/dl) ข้อมูลการตรวจร่างกาย ดูผลการวิเคราะห์คัดกรองกลุ่มเสี่ยง ดูข้อมูลการแจ้งเตือนกลุ่มเสี่ยง และดูข้อมูลผลคำแนะนำการปรับพฤติกรรมการดูแลสุขภาพ ดูรายงานแนวโน้มของผลการตรวจร่างกายเพื่อติดตามความเสี่ยงที่จะเกิดโรคตามเกณฑ์การคัดกรองความเสี่ยงด้วยปิงปองจรรยาชีวิต 7 สี

การพัฒนาระบบติดตามและแจ้งเตือนผู้ป่วยโรคเรื้อรังกรณีเบาหวานและความดันโลหิตสูง ในชุมชนได้นำไปใช้กับกลุ่มเป้าหมาย พบว่าการประเมินประสิทธิภาพของระบบติดตามและแจ้งเตือนผู้ป่วยโรคเรื้อรังโดยผู้เชี่ยวชาญ มีประสิทธิภาพอยู่ในระดับมาก สามารถนำไปใช้งานได้ และการประเมินความพึงพอใจของระบบติดตามและแจ้งเตือนผู้ป่วยโรคเรื้อรังโดยผู้ใช้ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

2. อภิปรายผลการวิจัย

การนำระบบติดตามและแจ้งเตือนผู้ป่วยโรคเรื้อรังกรณีเบาหวานและความดันโลหิตสูง ในพื้นที่เทศบาลเมืองเมืองแกนพัฒนา จังหวัดเชียงใหม่ ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างผู้ป่วย เจ้าหน้าที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (รพ.สต.) และอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) พบว่าระบบมีการคัดกรองกลุ่มเสี่ยงได้ตามเกณฑ์หลักเกณฑ์ของปิงปองจรรยาชีวิต 7 สี และนำเสนอข้อมูลผลคำแนะนำการปรับพฤติกรรมการดูแลสุขภาพตามกลุ่มได้ถูกต้อง มีประสิทธิภาพเท่ากับ 4.26 อยู่ในระดับมาก สามารถนำไปใช้งานได้ สอดคล้องกับนิชา นภาพร จงกะสิกิจ (2559) ได้ทำการวิจัยเรื่องระบบสนับสนุนการตัดสินใจในการวิเคราะห์ความเสี่ยงของการเกิดโรคเรื้อรังกรณีของโรคเบาหวานและความดันโลหิตสูง เพื่อนำไปใช้ประกอบการจำแนกประชากรเป็น 7 กลุ่มตามหลักเกณฑ์ของปิงปองจรรยาชีวิต 7 สี สามารถระบุจำนวนประชากรในกลุ่มสีต่างๆได้อย่างชัดเจน มีประสิทธิภาพของระบบอยู่ที่ 4.08 ระบบสามารถติดตามข้อมูลผลการตรวจร่างกายของผู้ป่วย โดยแสดงข้อมูลค่าความดันโลหิต (mm/Hg) ข้อมูลระดับน้ำตาลในเลือด (mg/dl) และมีการแจ้งเตือนเมื่อเข้าเกณฑ์กลุ่มเสี่ยง สอดคล้องกับเถิง วงศ์ศิริโชติ วานีตาชาบารียะ มามะ และจงกลทิพ คำคง (2558) ได้ทำการพัฒนาแอปพลิเคชันติดตามระดับน้ำตาลของผู้ป่วยโรคเบาหวาน โดยสามารถใช้งานบนอุปกรณ์เคลื่อนที่ และเป็นแอปพลิเคชันสำหรับช่วยในการติดตามค่าระดับน้ำตาลในเลือดของผู้ป่วย รวมถึงการแจ้งเตือนตามสถานการณ์ที่กำหนด ทำให้ผู้ป่วยควบคุมระดับของน้ำตาลในเลือดได้ตามคำแนะนำของแพทย์ ผู้ป่วยเกิดการยอมรับและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมดูแลสุขภาพในทิศทางที่ถูกต้อง และสามารถเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงบริการของผู้ป่วยมากขึ้น ส่งผลให้ผู้ป่วยในพื้นที่ชุมชนมีปัจจัยเสี่ยงที่จะเกิดโรคเรื้อรังกรณีเบาหวานและความดันโลหิตสูงลดลง สอดคล้องกับชุตินา สีสลาอุมลิล (2552) ได้ศึกษาเชิงสำรวจ เรื่องพฤติกรรมดูแลสุขภาพตนเองของผู้ป่วยโรคเบาหวาน โรงพยาบาลห้วยผึ้ง จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยเน้นการปฏิบัติตามของผู้ป่วยโรคเบาหวานตามพฤติกรรมดูแลสุขภาพตนเอง และอรัย ศรีทองธรรม และ อุบลศรีบุตตา (2559) ที่ศึกษากระบวนการพัฒนานโยบายการป้องกันควบคุมปัจจัยเสี่ยงโรคไม่ติดต่อขององค์การบริหารส่วนตำบล ในพื้นที่สำนักงาน

หลักประกันสุขภาพเขต10 อุบลราชธานี ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพในกลุ่มเสี่ยง

อย่างไรก็ตาม จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่ากลุ่มเป้าหมายที่เป็นเจ้าหน้าที่ให้ความเห็นว่าระบบมีความเหมาะสม สามารถนำไปใช้งานได้ โดยจากการวัดประสิทธิภาพของระบบ พบว่าระบบมีประสิทธิภาพ และผลความพึงพอใจการใช้งานระบบของกลุ่มตัวอย่างผู้ที่มีระดับความพึงพอใจมาก แสดงให้เห็นว่าระบบติดตามและแจ้งเตือนผู้ป่วยโรคเรื้อรังกรณีเบาหวานและความดันโลหิตสูง ในพื้นที่เทศบาลเมืองเมืองแกนพัฒนา จังหวัดเชียงใหม่ เป็นเครื่องมือช่วยติดตามและแจ้งเตือนสำหรับผู้ป่วยโรคเรื้อรังได้ เจ้าหน้าที่สามารถนำข้อมูลจากระบบไปวางแผนเพื่อทำการป้องกันและควบคุมปัจจัยเสี่ยงที่เป็นสาเหตุของการเกิดโรคได้

3. ปัญหาอุปสรรค

ปัญหาการทดลองใช้ระบบ เนื่องจากหน้าที่ของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเจ้าหน้าที่ในชุมชน มีภาระงานค่อนข้างมาก และส่วนใหญ่ต้องทำงานนอกพื้นที่ และจึงต้องรอรระยะเวลาที่เจ้าหน้าที่อยู่ประจำการในพื้นที่ที่สามารถเข้าถึงได้ จึงทดสอบการใช้งานระบบได้

4. ข้อเสนอแนะ

1. ควรนำเอากิจกรรมที่ได้ดำเนินการในพื้นที่ ไปเผยแพร่ให้กับประชาชนและชุมชนอื่นที่สนใจ เพื่อให้เกิดการดำเนินงานที่ครอบคลุมพื้นที่ทั้งหมด
2. ควรจะมีการเพิ่มเครือข่ายเป็นกลุ่มเป้าหมายอื่นนอกจากโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในชุมชน เช่น โรงพยาบาลในชุมชนใกล้เคียง